

Strategie výzkumu CENIA, české informační agentury životního prostředí

Dlouhodobý koncepční záměr pro léta 2016-2020

Projednáno poradou vedení CENIA a schváleno Rozhodnutím 12-2015, č.j. 3692/CEN/15 ze dne 30. 12. 2015

1. Východiska

1.1 Základní účel

CENIA, česká informační agentura životního prostředí (dále „agentura“ nebo „CENIA“) je státní příspěvkovou organizací Ministerstva životního prostředí zřízenou se základním účelem provádět syntetický výzkum v oblasti ekologie a péče o životní prostředí a odbornou podporu výkonu státní správy zejména v oblasti integrované prevence. Předmět činnosti agentury je konkrétně stanoven v platné zřizovací listině. Konkrétní činnosti agentury v oblasti výzkumu, vývoje a inovací (dále též „VaVal“ nebo „výzkum“) jsou uvedeny ve zřizovací listině následovně:

1.2 formulovat možnosti aktivního ovlivňování životního prostředí ve směru strategie trvale udržitelného žití,

1.3 rozvíjet a ověřovat metodiku plánování územního rozvoje a postupy revitalizace krajiny,

1.4 rozvíjet a ověřovat metodiku identifikace a hodnocení ekologických rizik,

1.6 provádět výzkum v oblasti environmentálních technologií,

1.14 zabezpečovat v rámci předmětu činnosti vypracovávání prognóz, variantních scénářů a návrhů opatření, jako podkladů pro rozhodování ministerstva.

CENIA splňuje požadavky nařízení Komise č. 651/2014¹ na výzkumnou organizaci a může být dle doporučení Rady pro výzkum, vývoj a inovace považována za výzkumnou organizaci.

Předložená strategie představuje základní koncepční dokument pro formulaci opatření pro podporu realizace výzkumu v agentuře v letech 2016-2020.

1.2 Rámec výzkumu

Na národní úrovni existují pro oblast výzkumu, vývoje a inovací následující dokumenty:

Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020 schválená usnesením vlády České republiky dne 24. dubna 2013 č. 294 (dále jen „Aktualizace NP VaVal“). Materiál zastřešuje odpovídající strategicko-koncepční dokumenty v ČR a je v souladu s dokumenty přijatými na úrovni Evropské unie.

Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (dále jen „Národní RIS3 strategie“) schválená vládou České republiky dne 8. prosince 2014. Smyslem Národní RIS 3 strategie je efektivní zacílení podpory v oblasti VaVal.

Národní priority výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „Priority VaVal“) schválené vládou ČR usnesením ze dne 19. července 2012 č. 552. Dokument je platný na období do roku 2030 s postupným plněním.

¹ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

1.3 Hierarchie koncepčních dokumentů

K zajištění dlouhodobého a střednědobého směřování agentury v oblasti výzkumu, ve vazbě na zřizovací listinu agentury a dokumenty národního rámce VaVaI, si agentura určuje strategii a cíle výzkumu (pětileté období) a upřesněné cíle a aktivity výzkumu (dvouletý plán).

2. Strategie CENIA v oblasti výzkumu

V souladu se zřizovací listinou a závaznými dokumenty VaVaI na národní úrovni (viz kapitola 1.2.) CENIA:

- rozvíjí kvalitativně svou kompetenci a kvantitativně svou kapacitu pro výzkum,
- zaměřuje témata a aktivity/projekty výzkumu v souladu s cíli základní činnosti agentury formulovanými v závazných plánovacích dokumentech schválených zřizovatelem,
- systémově podporuje zvyšování výzkumné/vědecké kvalifikace svých zaměstnanců,
- získané prostředky institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace využívá k podpoře dalšího výzkumu a prezentaci výsledků výzkumu.

3. Cíle CENIA v oblasti výzkumu

V souladu s koncepčními dokumenty VaVaI na národní úrovni jsou definovány následující strategické cíle CENIA v oblasti výzkumu na roky 2016-2020:

1. Rozvíjet kvalitu lidských zdrojů pro výzkum
2. Maximalizovat přísun prostředků na výzkum
3. Posílit spolupráci s ostatními výzkumnými organizacemi a podnikovým sektorem
4. Posílit mezinárodní spolupráci ve výzkumu
5. Zacílit výzkumné aktivity agentury na prioritní oblasti na národní úrovni

3.1 Rozvíjet kvalitu lidských zdrojů pro výzkum

Vazba na cíl Aktualizace NP VaVaI: 1. Kvalitní a produktivní výzkumný systém / 1.1. Zajistit kvalitní lidské zdroje pro výzkum, vývoj a inovace

Lidské zdroje představují stěžejní potenciál CENIA. Cílem agentury je získávat a udržet kvalitní výzkumné, technické a další pracovníky. V rámci CENIA bude snahou dále rozvíjet jazykové, technické i odborné vzdělávání zaměstnanců, a to prostřednictvím vhodných vzdělávacích projektů, studijních cest a individuálních vzdělávacích aktivit. Zaměstnanci se budou aktivně účastnit domácích i zahraničních konferencí a odborných seminářů. Projektová činnost bude podporována nejen kvůli rozvoji kvality lidských zdrojů, ale i jejich motivaci a udržení v CENIA. Zaměstnanci budou získávat zkušenosti ze spolupráce s českými i zahraničními výzkumnými a vzdělávacími organizacemi.

3.2 Maximalizovat přísun prostředků na výzkum

Vazba na cíl Aktualizace NP VaVaI: 1. Kvalitní a produktivní výzkumný systém / 1.3. Navyšovat prostředky na VaVaI ze státního rozpočtu

Cílem CENIA je být aktivním iniciátorem projektových záměrů vedoucích k přidělení finančních prostředků na realizaci projektů VaVaI, ať už samostatně, nebo ve spolupráci s jinými výzkumnými organizacemi a podniky na národní i mezinárodní úrovni. Publikační a výzkumná činnost CENIA bude mj. zaměřena na produkci vědeckých výsledků odpovídající kvality, vedoucí k pokud možno zvyšujícímu se přísunu prostředků v rámci institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (nikoli však v podobě upřednostňující kvantitu na úkor kvality a s ohledem na možnost budoucí změny hodnocení výzkumných organizací ze strany Rady pro výzkum, vývoj a inovace).

3.3 Posílit spolupráci s ostatními výzkumnými organizacemi a podnikovým sektorem

Vazba na cíl Aktualizace NP VaVaI: 2. Efektivní šíření znalostí a jejich využívání v inovacích/ 2.1. Zajistit efektivní přenos znalostí mezi výzkumnými organizacemi a inovujícími podniky

Vazba na specifický cíl Národní RIS3 Strategie: C.1.1: Posílit spolupráci a interakci mezi VO a aplikační sférou

Vzhledem k činnostem CENIA a jejím aktivitám spolupracuje agentura nejen s dalšími subjekty rezortu životního prostředí, ale zaměřuje se i na multidisciplinární spolupráci s dalšími subjekty při získávání a realizaci projektů v průřezových tématech. Cílem CENIA je zefektivnit spolupráci s ostatními výzkumnými organizacemi a podnikovou sférou za účelem přenosu zkušeností, společné realizace výzkumných a odborných projektů a rozvoje publikační činnosti.

3.4 Posílit mezinárodní spolupráci ve výzkumu

Vazba na cíl Aktualizace NP VaVaI: 1. Kvalitní a produktivní výzkumný systém / 1.5. Zvýšit otevřenost výzkumu a zlepšit mezinárodní spolupráci ve VaV

Vazba na specifický cíl Národní RIS3 Strategie: B.1.2: Zvýšit mezinárodní otevřenost veřejného výzkumu v ČR

Řešení výzkumných a odborných projektů multilaterální mezinárodní spolupráce vede k posilování expertní kapacity pracovníků CENIA a ke zvyšování potenciálu CENIA i jednotlivých zaměstnanců k další budoucí kooperaci. CENIA dlouhodobě nabízí svoji expertizu a potenciál svých pracovníků zahraničním institucím (zvláště Evropské komisi, EEA, síti environmentálních agentur). Cílem CENIA je navazovat novou spolupráci na mezinárodní úrovni a udržovat a rozvíjet vazby se zahraničními subjekty získané při řešení předchozích projektů a úkolů. S problematikou úzce souvisí rozvoj lidských zdrojů agentury.

3.5 Zacílit výzkumné aktivity agentury na prioritní oblasti na národní úrovni

Vazba na prioritní oblasti Priorit VaVaI: 2. Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů / 3. Prostředí pro kvalitní život / 6. Bezpečná společnost

Výzkum v oblasti environmentálních témat je jedním ze základních účelů agentury (viz kapitola 1.1.). Z hlediska zaměření odborných kapacit CENIA, výzkumných projektů a dlouhodobé profílce agentury bude pozornost výzkumných aktivit směřována mj. na témata s vazbou na výše uvedené prioritní oblasti definované v rámci Priorit VaVaI.

4. Implementace cílů v krátkodobém plánování

Implementace strategie a cílů CENIA v oblasti výzkumu se provádí ve vazbě na cíle CENIA stanovované zřizovatelem prostřednictvím krátkodobého plánu obsahujícího upřesnění cílů a aktivit výzkumu. Plán výzkumu CENIA má podobu samostatného dokumentu a je součástí řídicí dokumentace CENIA.